

Program uroczystości

**1 września
2020 r.**

- **Godz. 4.45** – pod pomnikiem Obrońców Wybrzeża na Westerplatte odbędzie się główna uroczystość z udziałem przedstawicieli

rządu, miasta i IPN. Żołnierze Wojska Polskiego i zaproszeni goście odśpiewają Hymn Rzeczypospolitej Polskiej. Zgromadzonych uczestników powita gospodarz uroczystości, Mariusz Błaszczak, minister obrony narodowej. Szczególnym momentem obchodów ma być zapalenie Znicza Pokoleń przez m.in. kombatanów, harcerzy, weteranów i żołnierzy;

- **Godz. 9.00** – delegacja rządu, miasta i IPN weźmie udział w uroczystości pod tablicą upamiętniającą harcmistrza Jana Oźdżyńskiego (budynek Dyrekcji Kolei, ul. Dyrekcyjna 2–4). Harcmistrz Jan Oźdżyński jest prawdopodobnie pierwszą ofiarą II wojny światowej w Gdańsku. W latach 1937–1939 pracował w Wolnym Mieście Gdańsku. Aktywnie działał w Gdańskiej Chorągwi ZHP, pełnił także funkcję referenta Polskiej Rady Sportowej. Ta ostatnia była przykrywką dla działających w Wolnym Mieście Gdańsku w konspiracji struktur Związku Strzeleckiego. Była to jedyna ofiara śmiertelna wśród Polaków tego dnia, poza Westerplatte oraz gmachem Poczty Polskiej w Gdańsku na Heveliusplatz. Chociaż same okoliczności jego śmierci pozostają nadal nieznane, to pewne przesłanki pozwalają sądzić, że zginął on z bronią w ręku. Tablica, ufundowana w 1986 roku, zlokalizowana jest na gmachu Dyrekcji Kolei w Gdańsku. Budynek przed wojną mieścił polskie instytucje, w tym Komendy Gdańskich Chorągwi Harcererek i Harcerzy.
- **Godz. 10.00** – delegacja miasta i IPN weźmie udział w modlitwie i złoży kwiaty pod Victoriaschule (dziś budynek Uniwersytetu Gdańskiego, ul. Kładki 24). To w Victoriaschule w dniach 1-15 września 1939 r. Niemcy torturowali i zamęczyli działaczy polskich w Wolnym Mieście Gdańsku. Szacuje się, że liczba aresztantów sięgała nawet 3 tys. osób. Część z nich została później przetransportowana m.in. do niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof. Do udziału w modlitwie oraz złożenia kwiatów przy tablicy upamiętniającej Polaków torturowanych i zamęczonych w pierwszych dniach drugiej wojny światowej zapraszają prezydent Gdańska Aleksandra Dulkiewicz i prezes Towarzystwa Przyjaciół Gdańska Piotr Mazurek;
- **Godz. 12.00** – na placu Obrońców Poczty Polskiej przedstawiciele miasta i IPN wezmą udział w uroczystej Mszy św. w intencji poległych pocztowców. Po jej zakończeniu zaplanowano wystąpienia oficjalne, oddanie hołdu poległym oraz złożenie wieńców. Atak na budynek Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku nastąpił równocześnie z rozpoczęciem ostrzału Westerplatte przez pancernik Schleswig-Holstein. Pomimo przeważających sił nieprzyjaciela – użycia miotaczy ognia, ładunków wybuchowych, dział i wsparcia artyleryjskiego – pocztowcy bronili dostępu do budynku Poczty Polskiej przez czternaście godzin;
- **Godz. 14.00** – w Muzeum II Wojny Światowej rozpocznie się konferencja naukowa „Polegli na Westerplatte. Groby i szczątki westerplatczyków w świetle badań archeologicznych, genetycznych i historycznych oraz w kontekście procedur prawnych”. Partnerem wydarzenia jest Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku. Wśród prelegentów prok. Tomasz Jankowski, naczelnik OKŚZpNP w Gdańsku;
- **Godz. 16.00** – delegacja miasta i IPN złoży kwiaty na Cmentarzu Ofiar Hitleryzmu na gdańskiej Zaspie. Na zakończenie uroczystości Cappella Gedanensis wykona pieśni patriotyczne.